

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**Szkoła Główna Handlowa
w Warszawie**

Sławomir Dudek

**KONDYCJA GOSPODARSTW DOMOWYCH
IV KWARTAŁ 2020**

PL ISSN 2392-3768

Badanie okresowe Nr 113

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz)

Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)

Sławomir Dudek

Agnieszka Danelczyk

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg/

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2020

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3768

Nr rej. PR 18398

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania kondycji ekonomicznej gospodarstw domowych, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 113. W badaniu uczestniczyło 1000 gospodarstw domowych. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	8
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	8
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	9
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE	10
	1) Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych – diagnoza	10
	2) Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych – prognoza	11
	3) Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski – diagnoza	12
	4) Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski – prognoza	13
	5) Koszty utrzymania – diagnoza	14
	6) Zmiana cen – prognoza	15
	7) Bezrobocie w kraju – prognoza	16
	8) Zakupy dóbr trwałego użytku – diagnoza	17
	9) Zakupy dóbr trwałego użytku – prognoza	18
	10) Oszczędności – diagnoza	19
	11) Oszczędności – prognoza	20
	12) Obecna kondycja finansowa gospodarstw domowych	21
	13) Stopa oszczędności	22
	14) Zakup samochodu – prognoza	23
	15) Zakup domu lub mieszkania – prognoza	24
	16) Remont domu lub mieszkania – prognoza	25
III.	STRUKTURA PRÓBY WG CECH RESPONDENTÓW	26
IV.	SUMMARY	27

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. Po poprawie w III kwartale br. nastroje gospodarstw domowych w czwartym kwartale¹ uległy ponownie pogorszeniu. Wskaźnik kondycji gospodarstw domowych (IRGKGD) ukształtował się na poziomie -37,7 pkt, niższym o 11,8 pkt od wartości sprzed kwartału. Spadek w skali roku wyniósł 31,2 pkt. Obniżyły się wartości wszystkich składowych wskaźnika, a w największym stopniu oceny ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju. Gospodarstwa domowe przewidują wzrost bezrobocia.

Załamaniem się nastrojów jest skutkiem nadejścia drugiej fali epidemii COVID-19 i ponownego, częściowego zamknięcia gospodarki, w tym niektórych sektorów usługowych. Wyniki badania nie uwzględniają w pełni konsekwencji decyzji o zamknięciu galerii handlowych, podjętej na początku listopada. Niepewność wśród konsumentów jest duża, a zapowiedzi nadejścia trzeciej fali pandemii na początku przyszłego 2021 roku gaszą przebliski optymizmu. Choć pogorszenie się nastrojów jest płytsze niż wiosną, wartość wskaźnika IRGKGD spadła poniżej wieloletniej średniej (-31,3 pkt).

2. Oceny bieżącej, ogólnej sytuacji gospodarczej w Polsce – po wyhamowaniu tendencji spadkowej w poprzednim kwartale – ponownie uległy pogorszeniu. Wartość salda obniżyła się o 16,4 pkt (w II kwartale o prawie 31 pkt) do wysokości -45,8 pkt. Oceny sytuacji ogólnogospodarczej w kraju są najniższe od ponad 7 lat. Od szczytu koniunktury, zanotowanego w 2017 r., wartość salda zmniejszyła się niemal o 62 pkt, a w samym roku 2020 o 56 pkt. Prawie 71% ankietowanych gospodarstw domowych ocenia sytuację gospodarczą w IV kwartale jako niekorzystną, z czego ponad 31% wyraża skrajnie negatywne opinie. Jedynie 8,3% uczestników badania ocenia obecny stan gospodarki jako dobry.

Pogorszyły się również prognozy rozwoju ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju w kolejnych 12 miesiącach. Wartość salda zmniejszyła się o 18,9 pkt (po wzroście w poprzednim kwartale o 31,5 pkt i spadku w II kwartale o 43,2 pkt) do wysokości -45,3 pkt. Pomijając drugi kwartał br., to najniższy poziom ocen od 7 lat. Niemal ¾ ankietowanych (71%, w II kwartale 80%) spodziewa się pogorszenia się stanu gospodarki w nadchodzącym roku. Jedynie niespełna 12% przewiduje poprawę.

3. Więcej – niż w poprzednim kwartale – gospodarstw domowych spodziewa się wzrostu bezrobocia w kraju. Wartość salda odpowiedzi na pytanie: „Jak zmieni się, Państwa zdaniem, bezrobocie w Polsce w następnych 12 miesiącach” wzrosła² o 14,7 pkt (przed kwartałem obniżyła się o 32 pkt, a w II kwartale zwiększyła o prawie 63 pkt) do poziomu 61,3 pkt. Obecnie ponad 83% badanych przewiduje wzrost bezrobocia (w III kwartale 72,3%, kwartał wcześniej 91,2%). Odsetek pesymistów jest jednym z najwyższych w historii badania. Jedynie co 20 uczestnik badania spodziewa się spadku bezrobocia w nadchodzącym roku.

Powyższe dane są prognozami wielkości bezrobocia w skali całego kraju. W badaniu przeprowadzonym w październiku i listopadzie jego uczestnicy udzielili również odpowiedzi na pytanie następujące pytanie: „Czy w związku z korona-kryzysem obawia się Pani/Pan utraty zatrudnienia lub konieczności likwidacji swojej działalności gospodarczej/zarobkowej?”, tj. pytanie o bezpośrednie zagrożenie utraty źródła zarobku. Spośród osób aktywnych zawodowo ok. 57% obawia się utraty źródła dochodów (poprzednio 52%, a w II kwartale 60%). Najbardziej utraty zajęcia obawiają się osoby o najniższych dochodach (82%),

¹ Badanie zostało prowadzone w dniach od 16 października do 5 listopada 2020 r.

² W przypadku tego pytania wzrost wartości salda oznacza pogorszenie.

wykonywujące pracę najemną na stanowisku robotniczym (ok. 63%), te, których głównym źródłem dochodów jest działalność gospodarcza (61%), oraz mieszkańcy małych miast.

Obawy przed popadnięciem w bezrobocie są jednym z ważniejszych czynników kształtujących decyzje konsumenckie. Silne obawy powstrzymują przed zakupami dóbr trwałego użytku i wydatkami na większą skalę, w szczególności na nabycie/budowę mieszkania/domu, tj. takimi, które w znacznym stopniu finansowane są kredytem i wymagają stabilnego źródła dochodów.

4. Pogorszyły się również oceny przyszłej, własnej sytuacji finansowej gospodarstwa domowego. Wartość salda zmniejszyła się o 8,5 pkt (w poprzednim kwartale wzrosła o 24,3 pkt, a wiosną spadła aż o 37 pkt) do wysokości -20,3 pkt. Obecnie niespełna połowa ankietowanych spodziewa się pogorszenia się swojej sytuacji finansowej w najbliższym roku, a jedynie 15,7% przewiduje poprawę. W przypadku ocen bieżącej sytuacji finansowej spadek wartości salda był niewielki i wyniósł 2,0 pkt (w poprzednim kwartale nie odnotowano zmiany, natomiast w II kwartale wartość salda obniżyła się aż o 24,7 pkt).

W ocenie sytuacji finansowej gospodarstw domowych tendencja spadkowa jest nieco łagodniejsza niż w przypadku ocen otoczenia makroekonomicznego. Wartości obu sald spadły jednak w ciągu roku z niemal rekordowo wysokich poziomów do wysokości równych wieloletnim średnim, ponad którymi utrzymywały się przez ostatnie 7 lat.

5. Nieznacznie (o 0,4 pkt) wzrosła wartość salda odpowiedzi na pytanie o koszty utrzymania. Ponad połowa (56%) uczestników badania ocenia, że w czwartym kwartale poziom cen wzrósł znacznie lub bardziej niż znacznie. Pomimo kryzysu inflacja w Polsce (w październiku 3,1%, a w listopadzie 3,0% r/r) utrzymuje się na najwyższym poziomie spośród krajów Unii Europejskiej. Ceny żywności i usług rosną w jeszcze większym tempie. Inflacja jest obecnie kształtowana przez dwa czynniki – ujemny szok podaży wywiera presję na wzrost poziomu cen, którą osłabia wyraźny spadek popytu. Przewidywany jest dalszy wzrost tempa inflacji – 52,7% ankietowanych gospodarstw domowych spodziewa się, że wzrost cen będzie większy niż dotąd, a 33,1% ocenia, że utrzyma się na obecnym poziomie. Łącznie zatem blisko 86% uczestników badania spodziewa się utrzymania lub przyspieszenia inflacji (przed rokiem 87%).

6. Pogorszyły się oceny klimatu do zakupu dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku. Choć są nieco lepsze niż w II kwartale, pozostają na historycznie niskich poziomach – 38% ankietowanych jest zdania, że obecny czas nie jest odpowiedni dla zakupów dóbr trwałych (długookresowa średnia to ok. 18%), a jedynie 10,6% ocenia go jako sprzyjający. W ostatnich trzech kwartałach nastąpiło bardzo wyraźne przeakcentowanie ocen z pozytywnych i neutralnych w kierunku negatywnych. Oceny te nie znajdują potwierdzenia w danych ilościowych – według GUS, sprzedaż detaliczna w grupie „meble, RTV, AGD” w październiku realnie wzrosła o 11,9% r/r; listopadowy spadek wyniósł zaledwie 0,6% r/r.

Konsumenci zamierzają ograniczyć wydatki na dobra trwałego użytku w najbliższym roku. Odsetek gospodarstw domowych, które planują zwiększenie wydatków, zmalał do 28,8% (z poziomu 37,7% w III kwartale i 45,1% przed rokiem), zaś odsetek gospodarstw spodziewających się zmniejszenia zakupów, wzrósł do 24,5% (z 19,1% przed kwartałem i 9,5% przed rokiem). Nadal więc, pomimo spadku, wartość salda jest dodatnia (3,1 pkt) i utrzymuje się powyżej długookresowej średniej (-5,6 pkt). Jest jednak niższa niż w IV kwartale 2019 roku o 19,1 pkt. Kształtowanie się wydatków na dobra konsumpcyjne trwałego użytku będzie wypadkową działania dwóch przeciwstawnych czynników: z jednej strony

w okresie recesji sprzedawcy oferują korzystne warunki zakupu, z drugiej zaś – spadek dochodów gospodarstw domowych i nasilenie się obaw przed utratą pracy będą ujemnie oddziaływały na popyt. W krótkim okresie może ponadto wystąpić kumulacja bieżących wydatków i wydatków odroczonej w okresie zamknięcia sklepów.

7. Zmniejszyło się zainteresowanie zakupem samochodu. Wartość salda obniżyła się o 6,6 pkt do poziomu -72,2 pkt (po wzroście o 5,4 pkt przed kwartałem). Jest niższa od wartości sprzed roku o 11,2 pkt. Odsetek ankietowanych, którzy prawdopodobieństwo zakupu samochodu w ciągu najbliższego roku oceniają na „bardzo duże” lub „dość duże”, wynosi obecnie 8,9% (12,7% w poprzednim kwartale i 14,7% przed rokiem). Zwiększył się, o 3,8 pkt, odsetek gospodarstw domowych, które oceniają to prawdopodobieństwo jako „zdecydowanie żadne” lub „niewielkie”. Popyt na samochody przed kryzysem był bardzo duży w porównaniu do lat wcześniejszych. Pomimo spadku w wyniku wybuchu pandemii wciąż jest wyższy od przeciętnego (wieloletnia średnia wartość salda to -81,2 pkt). Według GUS, sprzedaż detaliczna w cenach stałych w grupie „pojazdy mechaniczne, motocykle, części” spadła w październiku o 8,0% r/r, a w listopadzie o 9,6% r/r.

8. Od wybuchu kryzysu wartość salda odpowiedzi na pytanie o planowany zakup lub budowę domu/mieszkania zmniejszyła się o 14,3 pkt, a w samym czwartym kwartale o 7,0 pkt. Wciąż jednak jest wyższa od długookresowej średniej (-78,7 pkt). Obecnie 16,8% gospodarstw domowych uznaje za prawdopodobny zakup/budowę domu/mieszkania (przed kwartałem 20,6% i 23,8% przed rokiem). Spadek popytu mieszkaniowego był widoczny w danych GUS – liczba wydanych pozwoleń na budowę/przyjętych zgłoszeń z projektem budowlanym była w październiku o 3,8% niższa niż rok wcześniej, liczba rozpoczętych inwestycji spadła o 18,7%, zaś liczba mieszkań oddanych do użytku zmniejszyła się o 3,4% r/r. W listopadzie odnotowano jednak wzrost każdego z trzech wskaźników odpowiednio o: 14%, 4,8% i 2,9% r/r.

9. W przypadku wydatków remontowych zmiany są podobne – wartość salda odpowiedzi na pytania o prawdopodobieństwo poniesienia w najbliższych 12 miesiącach wydatków na remont lub podniesienie standardu domu/mieszkania zmalowała o 2,5 pkt (po wzroście o 9,6 pkt w poprzednim kwartale) do wysokości -25,6. Wciąż jednak jest wyższa od długookresowej średniej (-50,1 pkt). Obecnie 32,1% ankietowanych ocenia prawdopodobieństwo rozpoczęcia remontu jako „bardzo duże” lub „dość duże” (33,8% w III kwartale, 39,8% przed rokiem).

10. Wartość salda opisującego zbilansowanie bieżących dochodów i wydatków gospodarstwa domowego wzrosła o 0,2 pkt. Jest dodatnia (18 pkt) i większa od długookresowej średniej (-2,3 pkt). Mimo kryzysu konsumenci oceniają stan swoich finansów jako dobry. Odsetek gospodarstw domowych, które „nieco oszczędzają”, jest na wysokim poziomie i równy 49,2% (47,6% w poprzednim kwartale i 52% przed rokiem). Odsetek tych, które „dużo oszczędzają”, wyniósł 4,0%. Łącznie więc ponad 53% ankietowanych deklaruje zdolność do oszczędzania (42,8% przed kwartałem i 57,5% rok temu). Nadal duża grupa gospodarstw domowych, porównując z danymi z lat ubiegłych, jest w stanie odłożyć część bieżących dochodów. Co 20 ankietowany popada w długi (4,0% przed rokiem), zaś odsetek gospodarstw domowych, które „przejadają oszczędności”, wyniósł 11,7% (12,8% w III kwartale, 10,6% przed rokiem).

11. Wśród oszczędzających przeważają gospodarstwa domowe, które odkładają między 10% a 20% swoich dochodów. Jest ich 45% (37% poprzednio i 42,1% przed rokiem). Jeszcze przed rokiem większość gospodarstw domowych stanowiły te, które oszczędzały mniej niż 10%

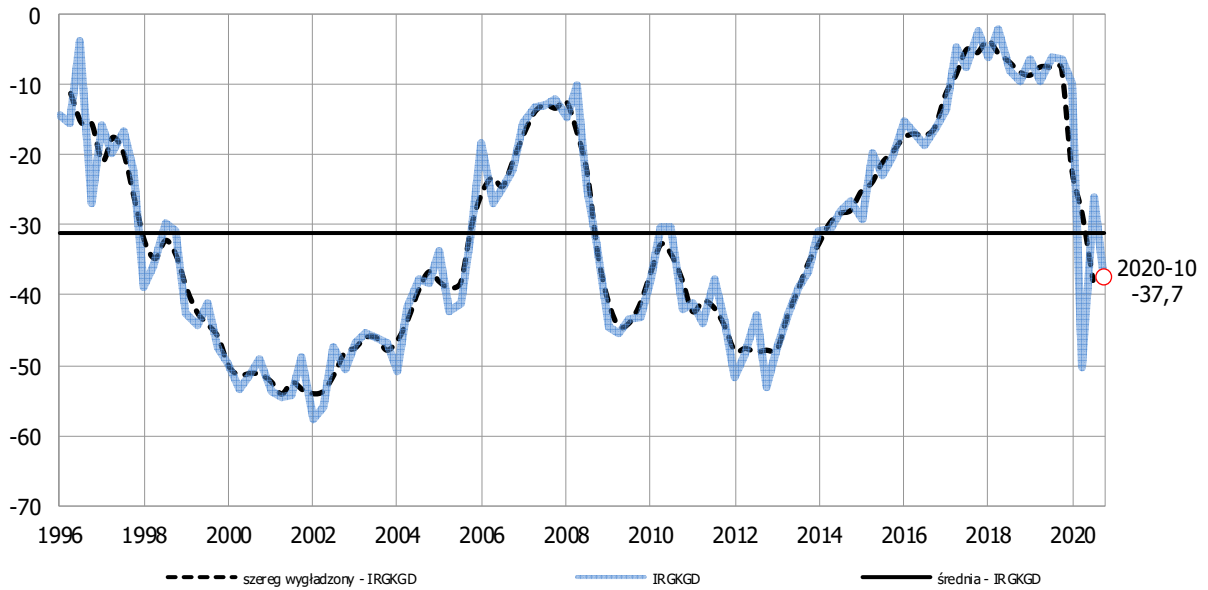
dochodów. Takich gospodarstw domowych jest obecnie 34,1% (34,8% w trzecim kwartale i 32,3% przed rokiem). Konsumentów, którzy są w stanie odłożyć ponad 20%, jest 20,8% (28,2% przed kwartałem i 25,5% rok temu). Średnia, szacowana stopa oszczędności to 14,3% (15,1% w poprzednim kwartale i tyle samo przed rokiem). Kryzys COVID-19 nie wpłynął więc znacząco na zbilansowanie budżetów gospodarstw domowych.

12. Poprawiły się oceny klimatu do oszczędzania. Wartość salda zwiększyła się o 7,7 pkt. Jest jedynie o 0,9 pkt niższa od poziomu sprzed kryzysu, a od historycznie najwyższej wartości (sprzed roku) o 4,4 pkt. Blisko połowa (47,8%) ankietowanych jest zdania, że obecne okoliczności sprzyjają oszczędzaniu (42,4% w poprzednim kwartale i 50,9% przed rokiem).

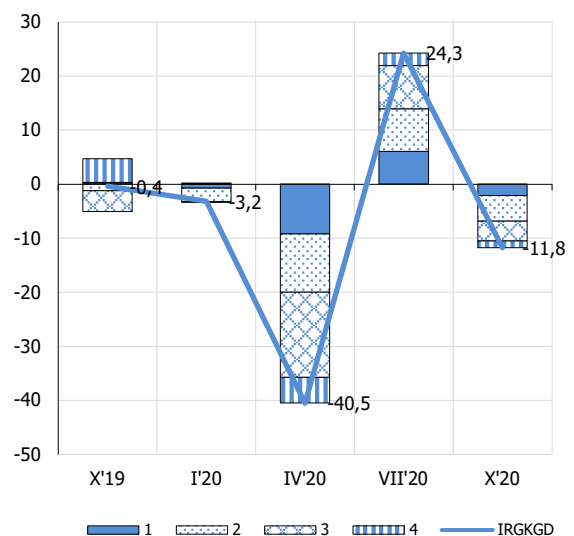
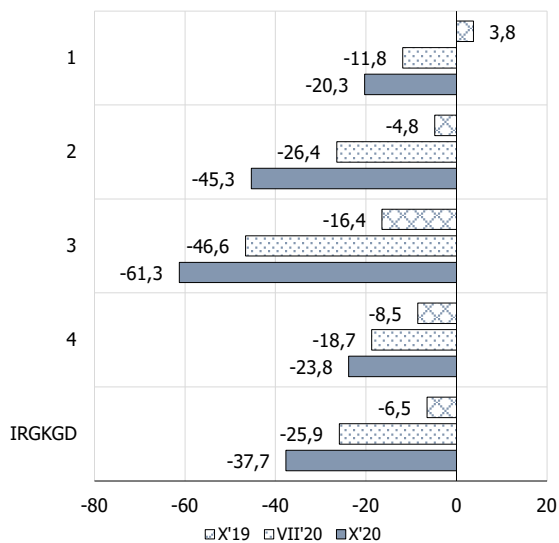
Pogorszeniu uległy natomiast oceny prawdopodobieństwa poczynienia jakichkolwiek oszczędności w najbliższym roku. Wartość salda obniżyła się w ciągu kwartału o 5,1 pkt do wysokości -23,8 pkt. Obecnie 30,7% uczestników badania ocenia, że z „bardzo dużym” lub „dość dużym” prawdopodobieństwem w kolejnych 12 miesiącach zdołają zaoszczędzić jakiegokolwiek pieniądze (35,2% poprzednio, 42,5% przed rokiem i ok. 11% dekadę temu). Niespełna 14% gospodarstw domowych nie spodziewa się żadnych oszczędności (10,1% przed rokiem). Zwiększył się odsetek ankietowanych wskazujących na „znikome” prawdopodobieństwo, z 50% do 56%. Mimo pogorszenia się prognoz zdolności do oszczędzania wartość salda utrzymuje znacznie powyżej długookresowej średniej (-57,1 kt).

II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

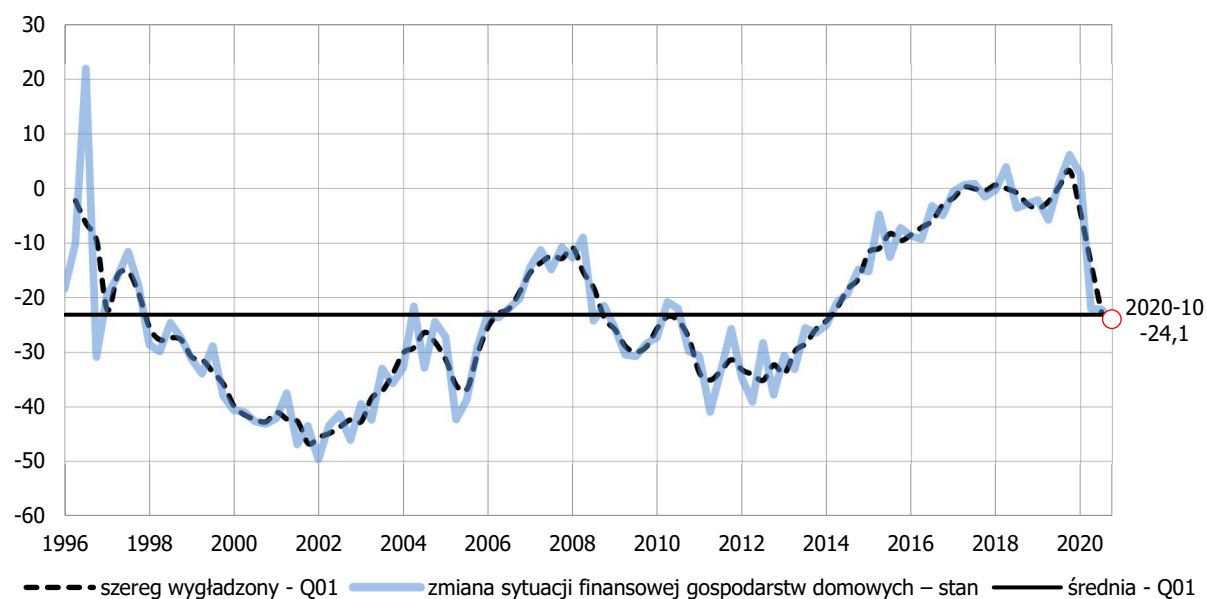
Salda składowe	Okres badania					
	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20
1. Zmiana sytuacji finansowej - prognoza	2,5	3,8	0,7	-36,1	-11,8	-20,3
2. Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski - prognoza	0,0	-4,8	-14,7	-57,9	-26,4	-45,3
3. Bezrobocie w kraju - prognoza	0,8	16,4	15,7	78,6	46,6	61,3
4. Oszczędności - prognoza	-26,1	-8,5	-8,9	-28,1	-18,7	-23,8
Wskaźnik IRGKGD (1+2-3+4)/4	-6,1	-6,5	-9,6	-50,2	-25,9	-37,7

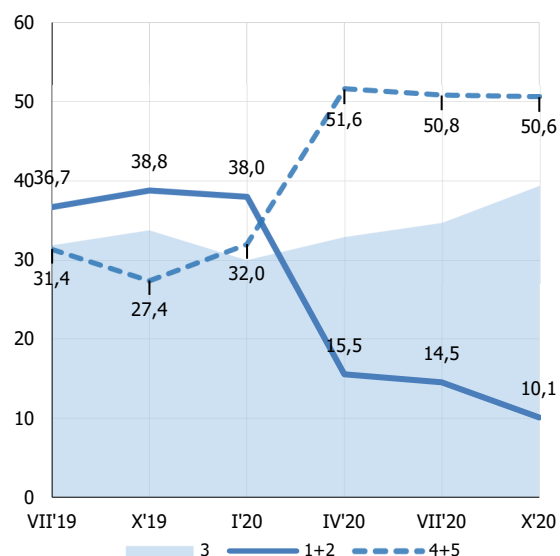
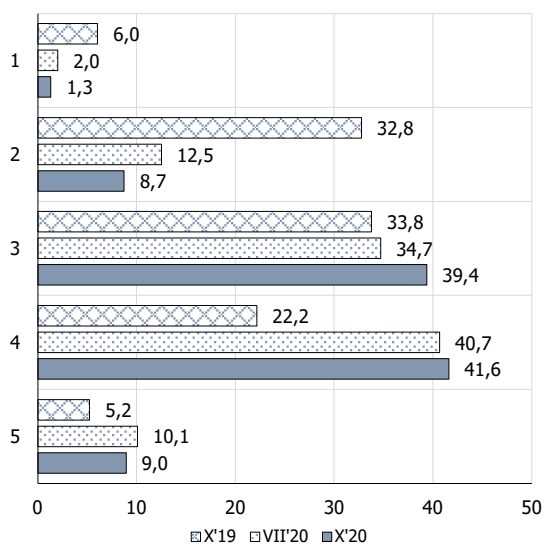
Wyszczególnienie	j.m.	Zmienna	X'19	VII'20	X'20	zmiana kw/kw	zmiana r/r
WSKAŹNIK KONDYCJI GOSPODARSTW DOMOWYCH IRG SGH	saldo [pp.]	IRGKGD	-6,5	-25,9	-37,7	-11,8	-31,2
1. Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.FS.S	6,1	-22,1	-24,1	-1,9	-30,2
2. Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych – prognoza	saldo [pp.]	KGD.FS.F	3,8	-11,8	-20,3	-8,4	-24,1
3. Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.GES.S	10,2	-29,4	-45,8	-16,4	-56,0
4. Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski – prognoza	saldo [pp.]	KGD.GES.F	-4,8	-26,4	-45,3	-18,9	-40,6
5. Koszty utrzymania – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.PRA.S	33,8	30,9	31,3	0,4	-2,5
6. Zmiany cen – prognoza	saldo [pp.]	KGD.PRA.F	64,4	62,3	66,2	3,9	1,8
7. Bezrobocie w kraju – prognoza (odwrócona skala)	saldo [pp.]	KGD.UNEMP.F	16,4	46,6	61,3	-14,7	-44,8
8. Zakupy dóbr trwałego użytku – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.MP.S	6,3	-19,7	-27,4	-7,6	-33,7
9. Zakupy dóbr trwałego użytku – prognoza	saldo [pp.]	KGD.MP.F	22,2	11,3	3,1	-8,2	-19,1
10. Oszczędności – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.SAV.S	-0,3	-12,4	-4,7	7,7	-4,4
11. Oszczędności – prognoza	saldo [pp.]	KGD.SAV.F	-8,5	-18,7	-23,8	-5,1	-15,3
12. Obecna kondycja finansowa gospodarstw domowych	saldo [pp.]	KGD.FIN.S	22,6	17,8	18,0	0,2	-4,5
13. Stopa oszczędności	%	KGD.SAVRATE.S	15,1	15,1	14,3	-0,8	-0,7
14. Zakup samochodu - prognoza	saldo [pp.]	KGD.CAR.F	-61,0	-65,6	-72,2	-6,6	-11,2
15. Zakup domu lub mieszkania - prognoza	saldo [pp.]	KGD.HOUSEBUY.F	-49,6	-56,4	-63,4	-6,9	-13,7
16. Remont domu lub mieszkania - prognoza	saldo [pp.]	KGD.HOUSEEXP.F	-15,2	-23,1	-25,6	-2,5	-10,4

ZMIANA SYTUACJI FINANSOWEJ GOSPODARSTW DOMOWYCH – DIAGNOZA

Jak oceniacie Państwo obecną sytuację finansową swego gospodarstwa domowego w porównaniu z sytuacją sprzed 12 miesięcy?

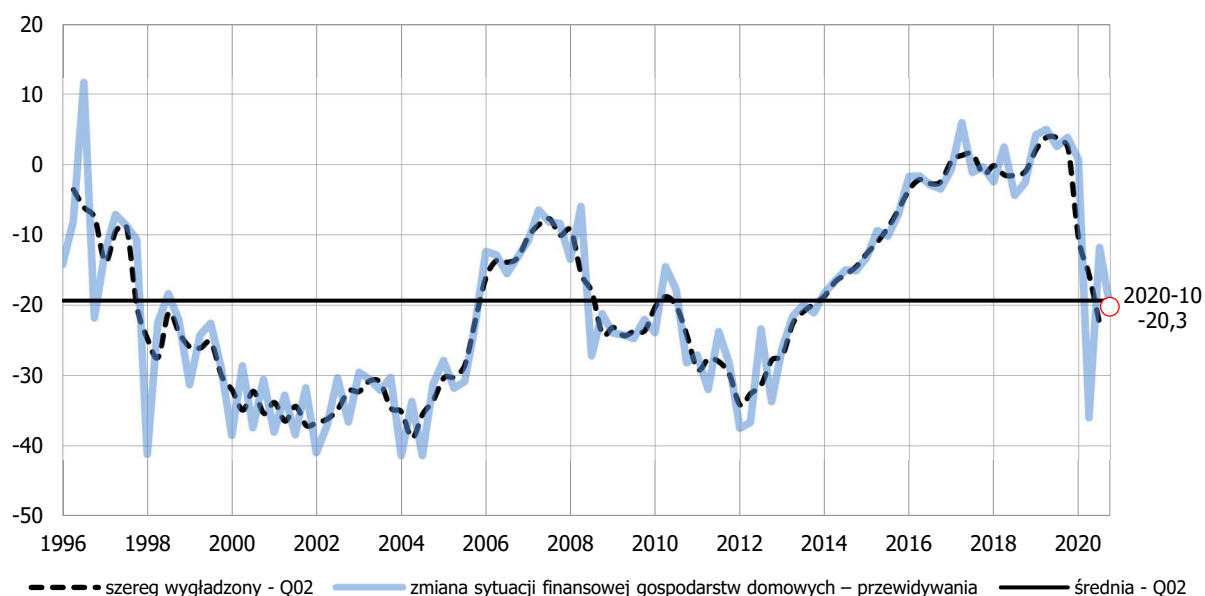

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20
1. poprawiła się bardzo	3,5	6,0	5,7	1,9	2,0	1,3
2. poprawiła się trochę	33,3	32,8	32,3	13,6	12,5	8,7
3. bez zmian	31,9	33,8	30,0	32,9	34,7	39,4
4. pogorszyła się trochę	24,6	22,2	25,3	41,4	40,7	41,6
5. pogorszyła się bardzo	6,8	5,2	6,7	10,1	10,1	9,0
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	1,0	6,1	2,6	-22,1	-22,1	-24,1

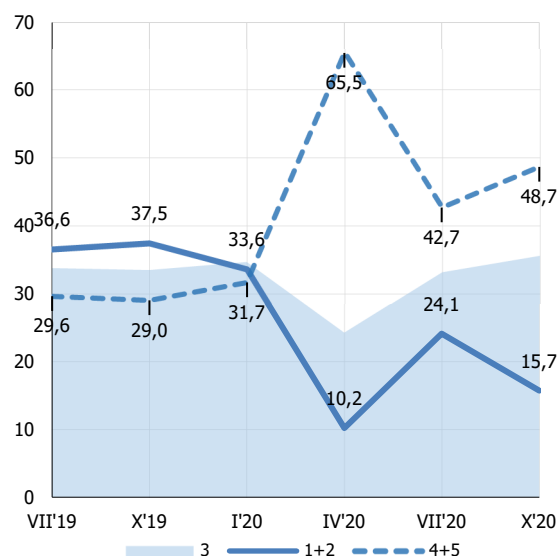
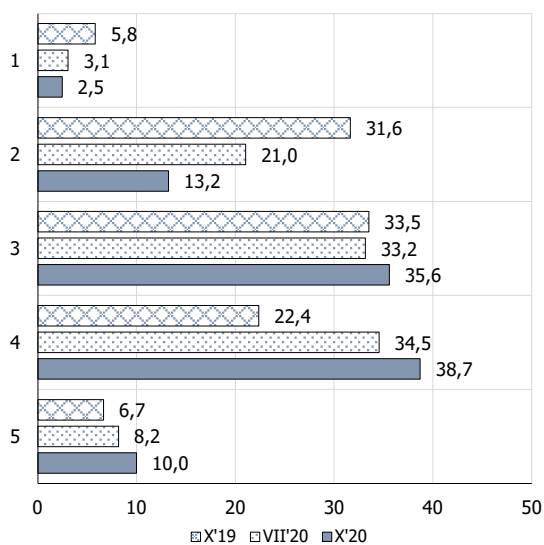

ZMIANA SYTUACJI FINANSOWEJ GOSPODARSTW DOMOWYCH – PROGNOZA

Jak przypuszczalnie zmieni się sytuacja finansowa Państwa gospodarstwa domowego w następnych 12 miesiącach?

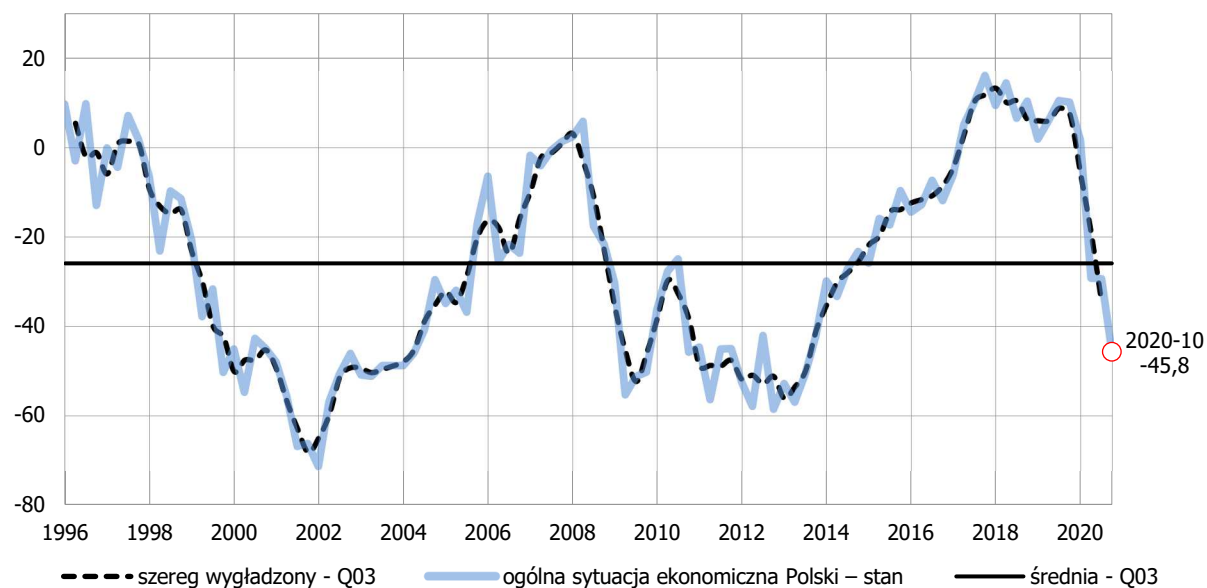

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20
1. poprawi się bardzo	4,3	5,8	6,2	1,3	3,1	2,5
2. poprawi się trochę	32,3	31,6	27,4	9,0	21,0	13,2
3. bez zmian	33,8	33,5	34,7	24,3	33,2	35,6
4. pogorszy się trochę	23,5	22,4	24,9	47,4	34,5	38,7
5. pogorszy się bardzo	6,1	6,7	6,8	18,1	8,2	10,0
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	2,5	3,8	0,7	-36,1	-11,8	-20,3

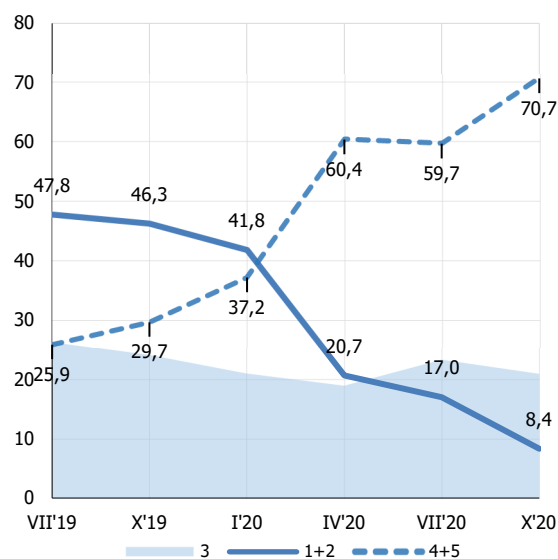
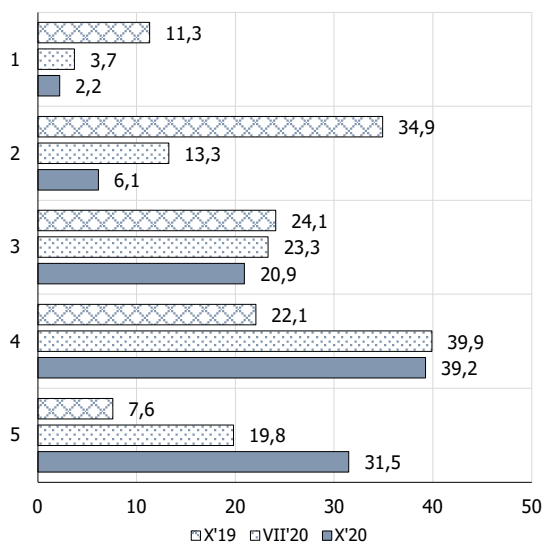

OGÓLNA SYTUACJA EKONOMICZNA POLSKI – DIAGNOZA

Jak zmieniła się, Państwa zdaniem, ogólna sytuacja ekonomiczna Polski w ostatnich 12 miesiącach?

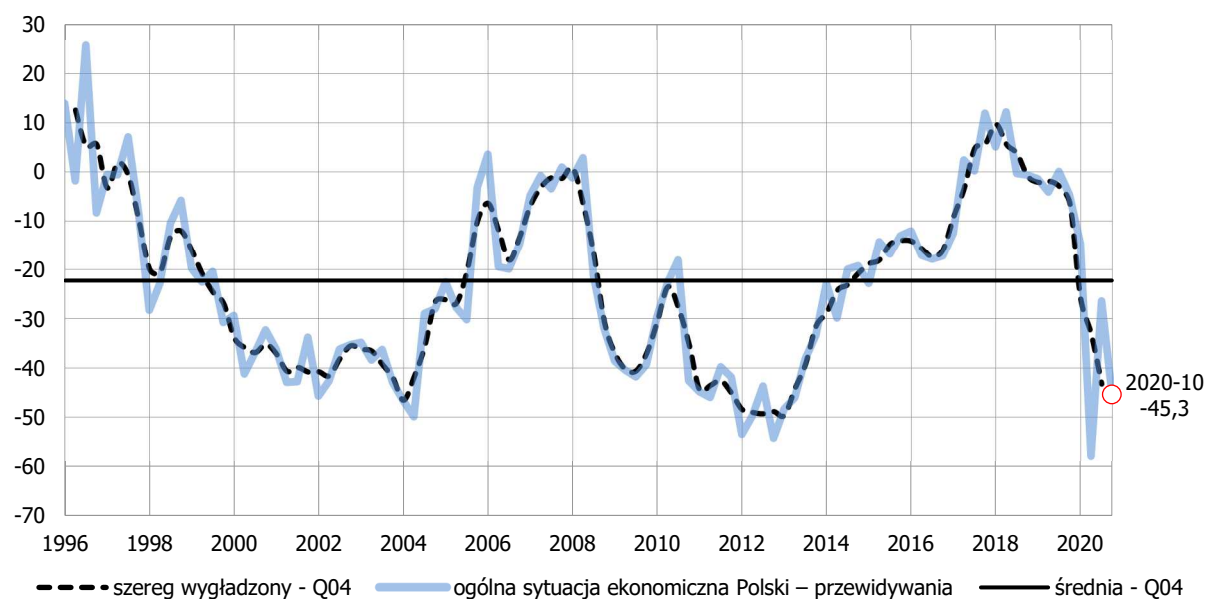

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20
1. poprawiła się bardzo	7,5	11,3	9,3	3,6	3,7	2,2
2. poprawiła się trochę	40,3	34,9	32,5	17,1	13,3	6,1
3. bez zmian	26,3	24,1	21,0	18,9	23,3	20,9
4. pogorszyła się trochę	17,4	22,1	26,4	38,1	39,9	39,2
5. pogorszyła się bardzo	8,4	7,6	10,8	22,3	19,8	31,5
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	10,5	10,2	1,6	-29,3	-29,4	-45,8

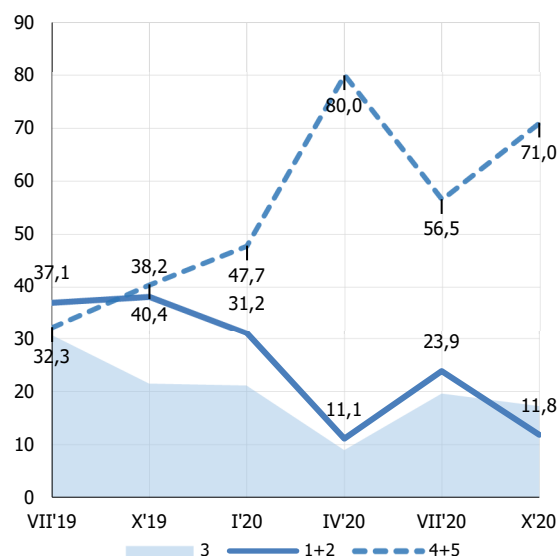
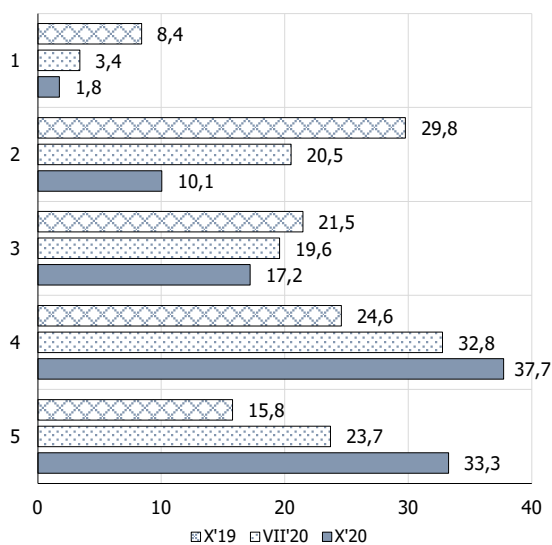

OGÓLNA SYTUACJA EKONOMICZNA POLSKI – PROGNOZA

Jak, Państwa zdaniem, zmieni się ogólna sytuacja ekonomiczna Polski w następnych 12 miesiącach?

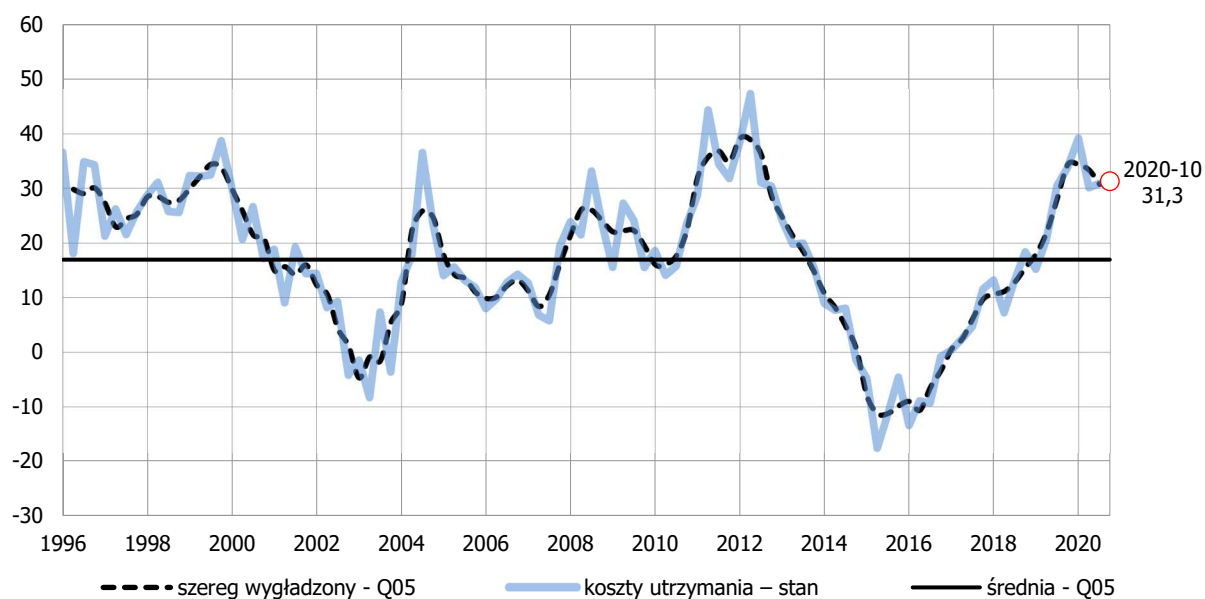

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20
1. poprawi się bardzo	6,4	8,4	7,7	1,5	3,4	1,8
2. poprawi się trochę	30,7	29,8	23,4	9,6	20,5	10,1
3. bez zmian	30,7	21,5	21,1	8,9	19,6	17,2
4. pogorszy się trochę	21,1	24,6	27,1	31,5	32,8	37,7
5. pogorszy się bardzo	11,1	15,8	20,6	48,5	23,7	33,3
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	0,0	-4,8	-14,7	-57,9	-26,4	-45,3

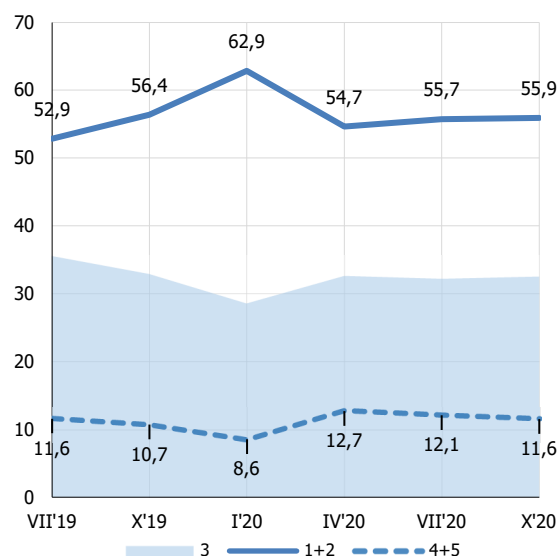
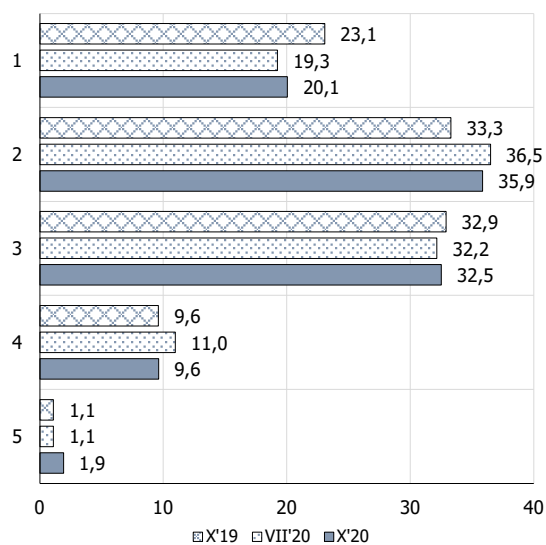

KOSZTY UTRZYMANIA – DIAGNOZA

Czy w porównaniu z sytuacją sprzed 12 miesięcy koszty utrzymania w skali kraju są, Państwa zdaniem, teraz ...?

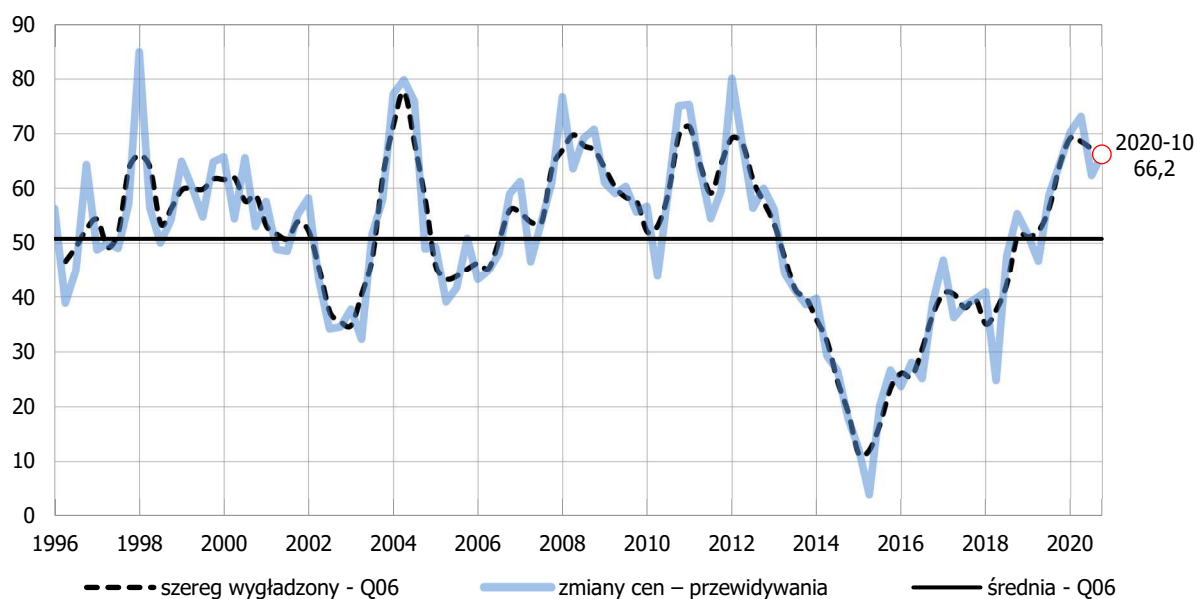

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20
1. wyraźnie dużo wyższe	20,7	23,1	25,2	20,1	19,3	20,1
2. znacznie wyższe	32,2	33,3	37,7	34,6	36,5	35,9
3. nieco wyższe	35,5	32,9	28,6	32,6	32,2	32,5
4. takie same	10,5	9,6	7,5	10,9	11,0	9,6
5. niższe	1,1	1,1	1,1	1,8	1,1	1,9
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	30,4	33,8	39,2	30,1	30,9	31,3

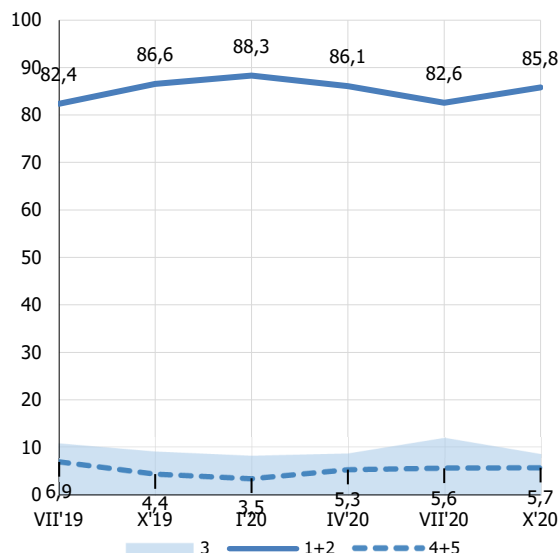
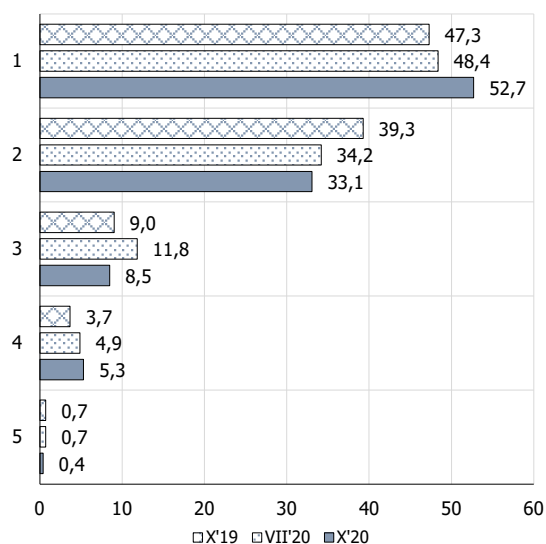

ZMIANA CEN – PROGNOZA

Porównując z tym, co dzieje się teraz, czy sądzą Państwo, że w najbliższych 12 miesiącach w skali kraju ...?

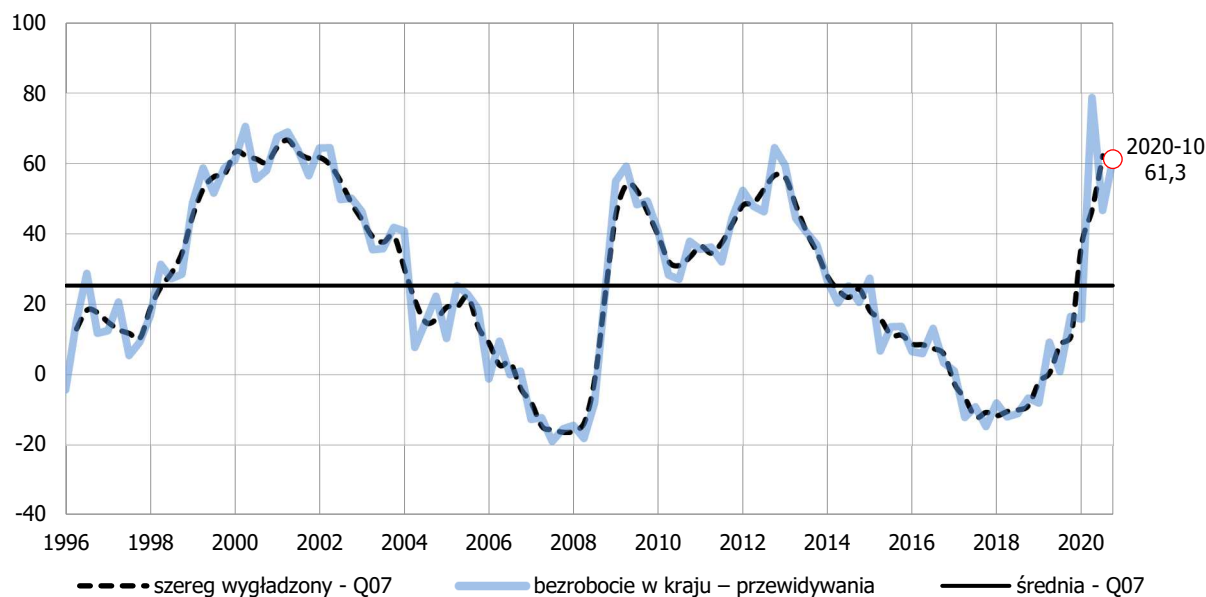

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20
1. wzrost cen będzie szybszy	42,6	47,3	56,1	66,4	48,4	52,7
2. ceny wzrastać będą tak samo	39,8	39,3	32,3	19,6	34,2	33,1
3. ceny wzrastać będą wolniej	10,7	9,0	8,2	8,6	11,8	8,5
4. ceny będą mniej więcej takie same	6,4	3,7	3,2	4,4	4,9	5,3
5. ceny nieco zmaleją	0,5	0,7	0,3	0,9	0,7	0,4
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	58,7	64,4	70,3	73,1	62,3	66,2

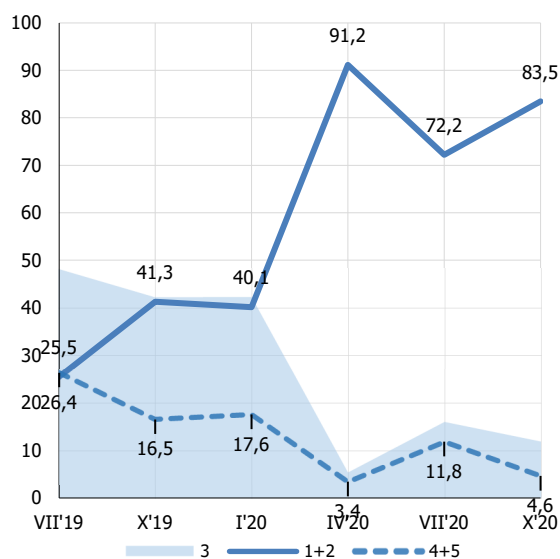
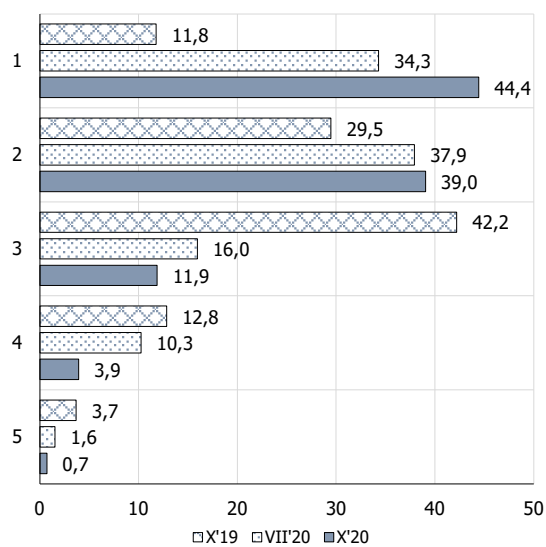

BEZROBOCIE W KRAJU – PROGNOZA

Jak zmieni się, zdaniem Państwa, bezrobocie w kraju w następnych 12 miesiącach?

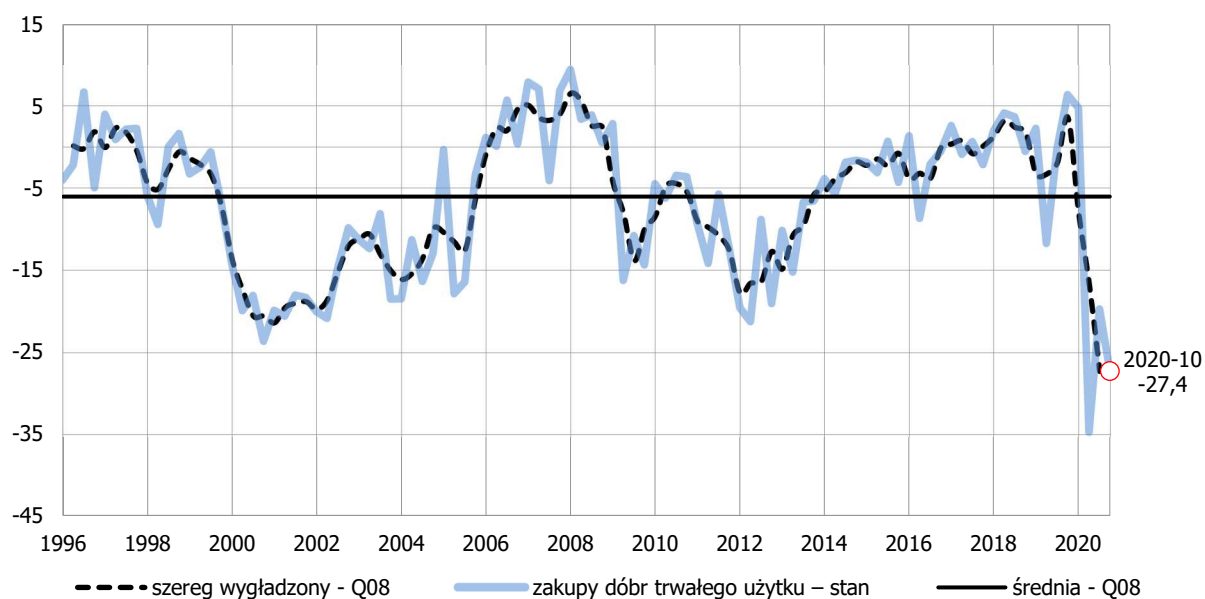

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20
1. znacznie wzrośnie	6,8	11,8	12,0	70,2	34,3	44,4
2. nieznacznie wzrośnie	18,6	29,5	28,1	21,0	37,9	39,0
3. pozostanie takie samo	48,2	42,2	42,3	5,4	16,0	11,9
4. nieznacznie zmaleje	22,1	12,8	14,4	2,7	10,3	3,9
5. znacznie zmaleje	4,3	3,7	3,2	0,7	1,6	0,7
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	0,8	16,4	15,7	78,6	46,6	61,3

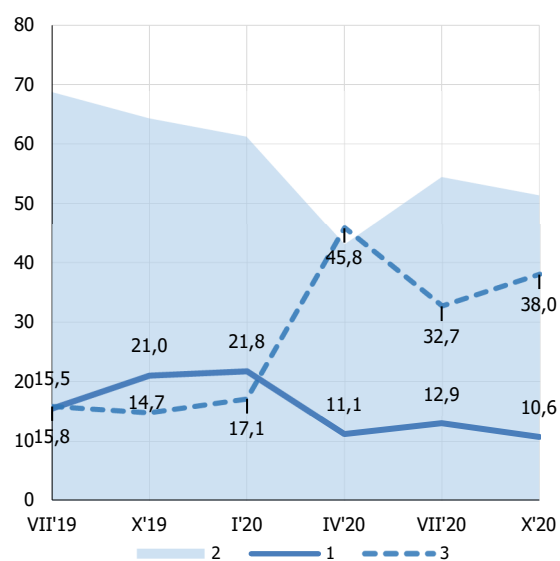
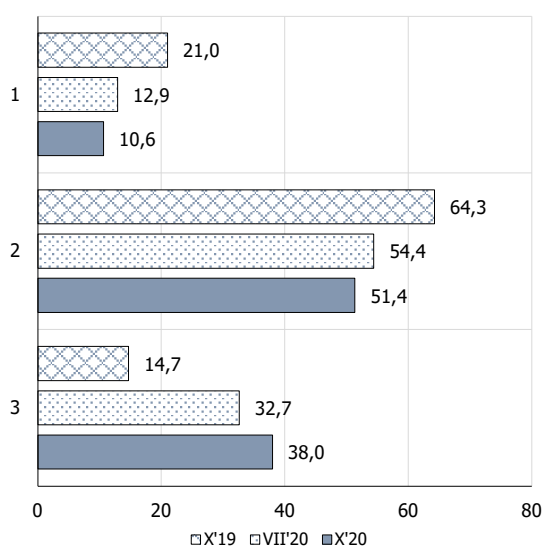

ZAKUPY DÓBR TRWAŁEGO UŻYTKU – DIAGNOZA

Czy sądzą Państwo, że obecnie korzystnie jest kupować dobra trwałego użytku (meble, sprzęt RTV, pralkę, kuchenkę, lodówkę)?

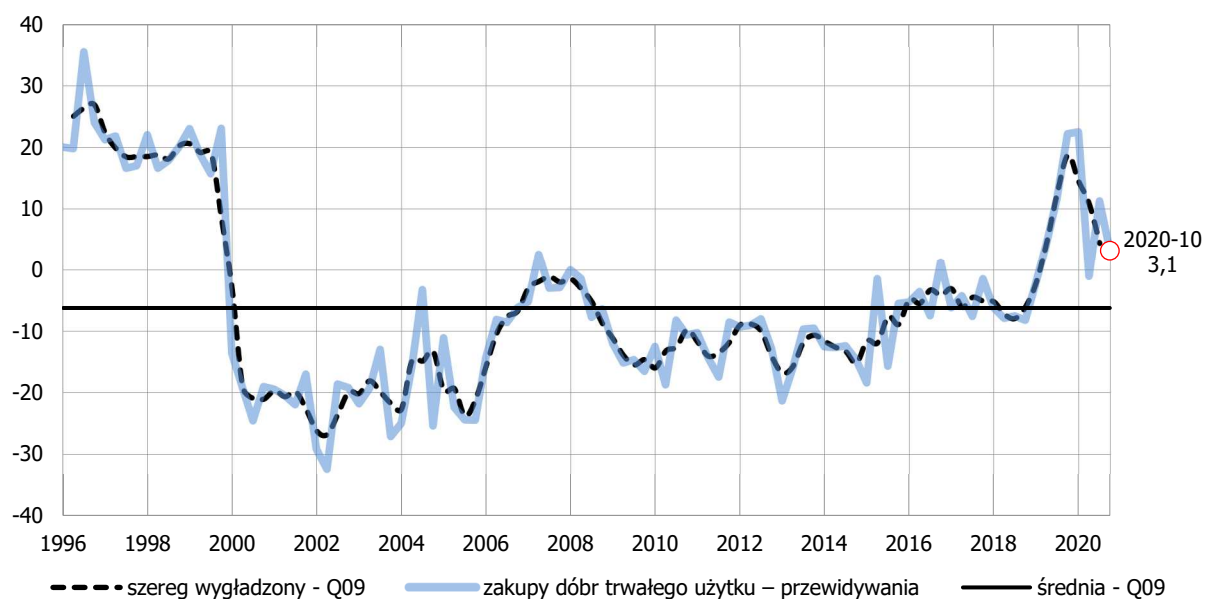

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20
1. tak, teraz właśnie jest odpowiedni czas	15,5	21,0	21,8	11,1	12,9	10,6
2. obecny czas nie jest na to ani dobry, ani zły	68,7	64,3	61,2	43,0	54,4	51,4
3. nie, nie jest to czas odpowiedni	15,8	14,7	17,1	45,8	32,7	38,0
Saldo (1-3)	-0,3	6,3	4,7	-34,7	-19,7	-27,4

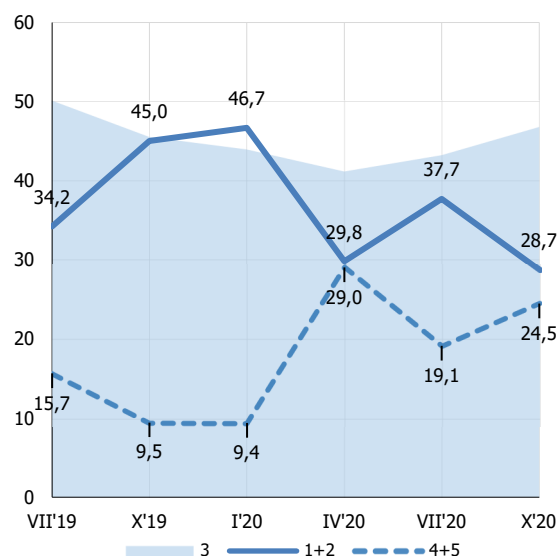
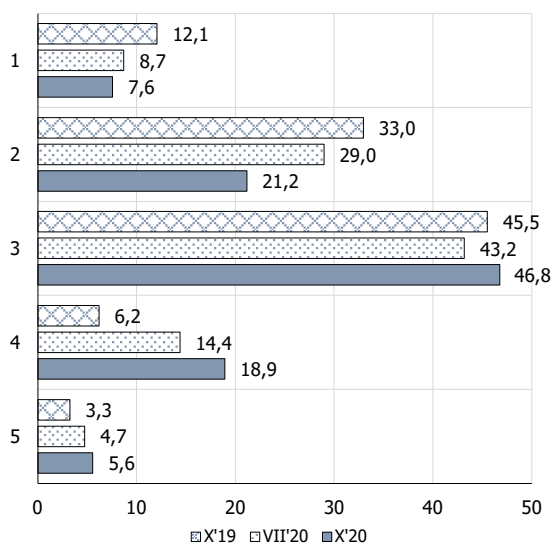

ZAKUPY DÓBR TRWAŁEGO UŻYTKU – PROGNOZA

Czy sądzą Państwo, że Państwa wydatki na zakupy dóbr trwałego użytku w następnych 12 miesiącach będą w porównaniu z tego typu wydatkami w poprzednich 12 miesiącach ...?

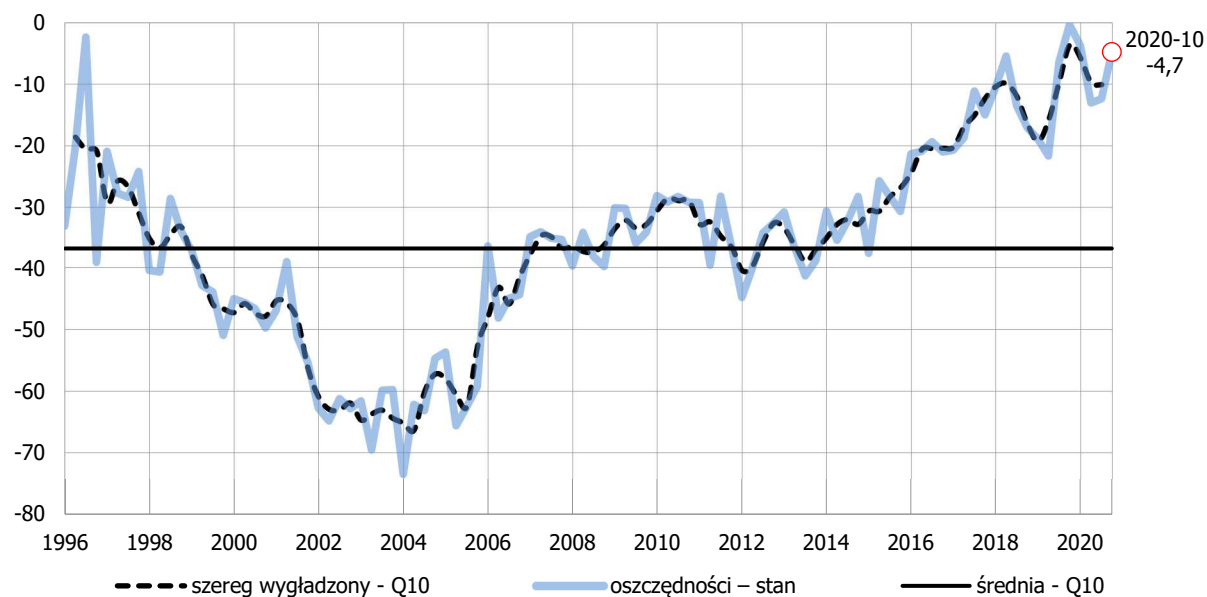

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20
1. dużo większe	8,3	12,1	10,0	5,5	8,7	7,6
2. nieco większe	25,9	33,0	36,7	24,4	29,0	21,2
3. podobne	50,1	45,5	43,9	41,1	43,2	46,8
4. nieco mniejsze	12,2	6,2	7,0	20,7	14,4	18,9
5. dużo mniejsze	3,5	3,3	2,3	8,4	4,7	5,6
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	11,7	22,2	22,5	-1,1	11,3	3,1

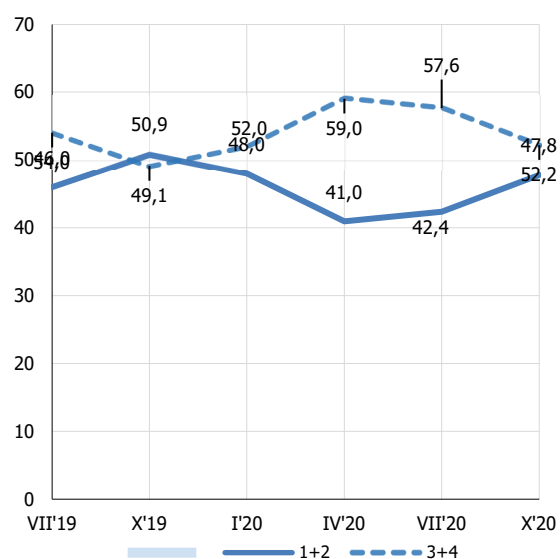
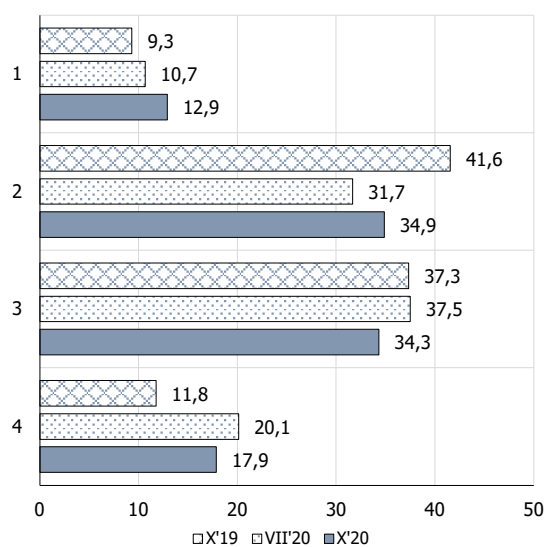

OSZCZĘDNOŚCI – DIAGNOZA

Uwzględniając ogólną sytuację ekonomiczną Polski, czy Państwa zdaniem obecnie jest ...?

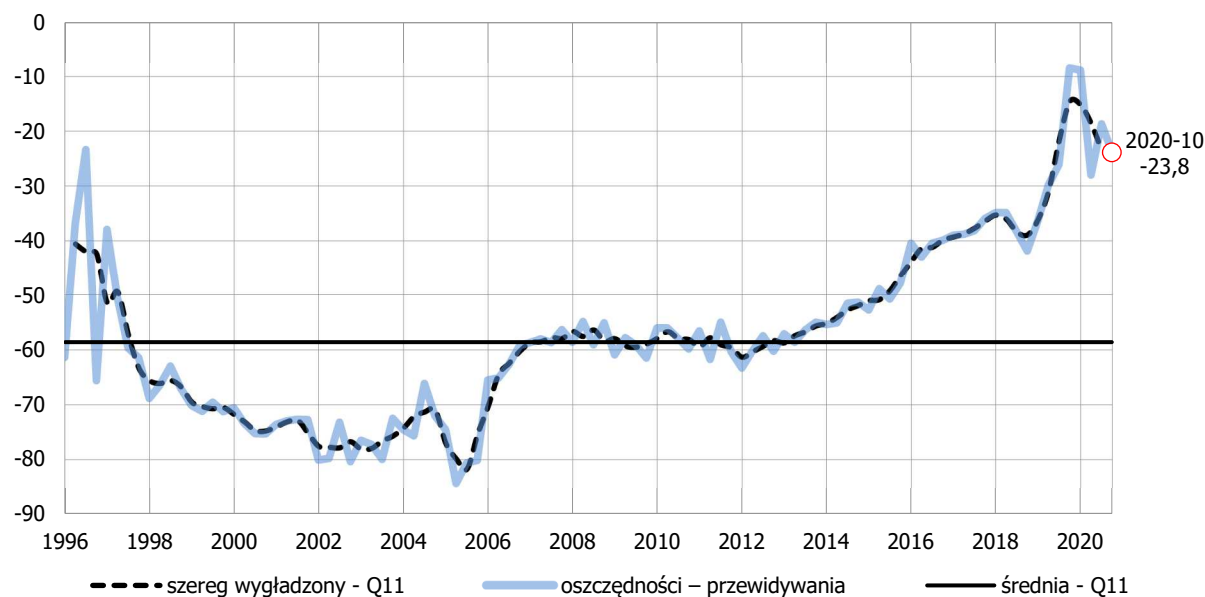

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20
1. bardzo dobry czas, aby oszczędzać	8,7	9,3	10,7	11,9	10,7	12,9
2. dobry czas, aby oszczędzać	37,3	41,6	37,3	29,0	31,7	34,9
3. raczej niekorzystny czas, aby oszczędzać	40,5	37,3	37,6	39,1	37,5	34,3
4. bardzo niekorzystny czas, aby oszczędzać	13,5	11,8	14,4	20,0	20,1	17,9
Saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-6,5	-0,3	-3,8	-13,1	-12,4	-4,7

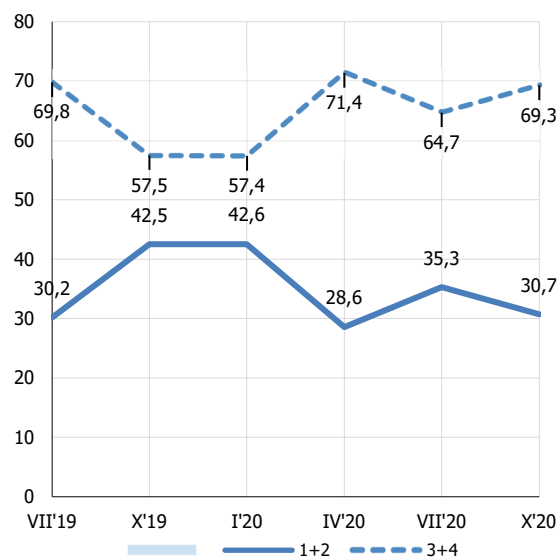
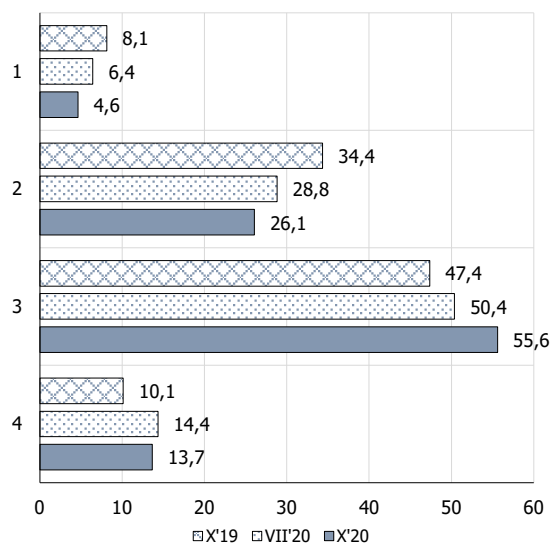

OSZCZĘDNOŚCI – PROGNOZA

Jakie jest prawdopodobieństwo, że w następnych 12 miesiącach zdołają Państwo zaoszczędzić jakiegokolwiek pieniędzy?

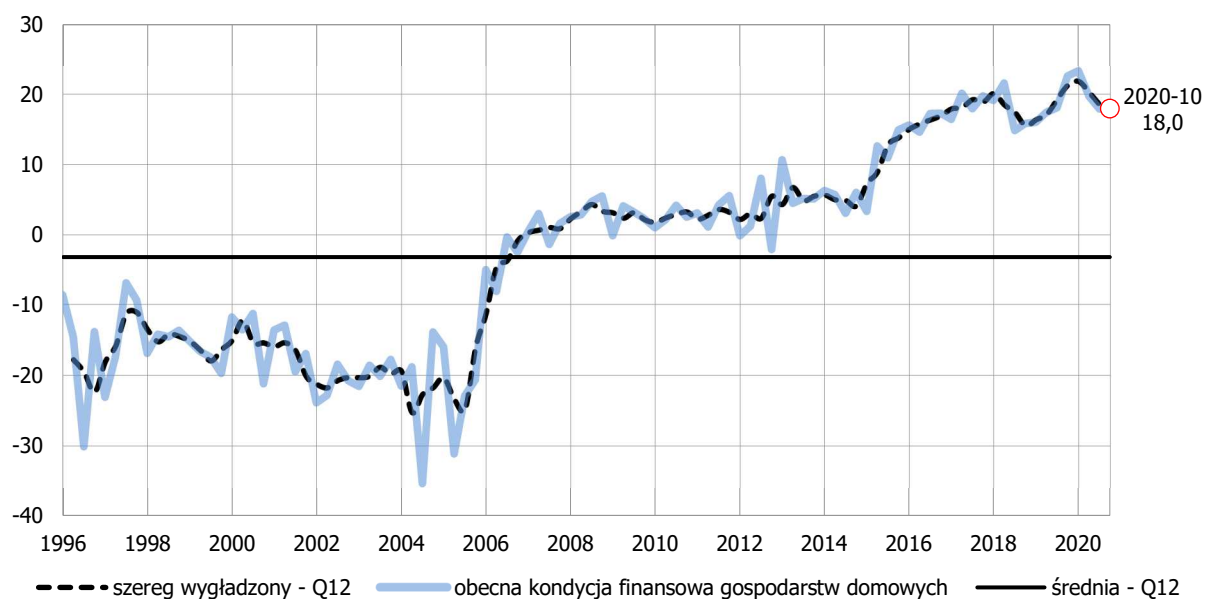

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20
1. bardzo duże	5,9	8,1	8,0	4,0	6,4	4,6
2. dość duże	24,3	34,4	34,5	24,6	28,8	26,1
3. znikome	51,4	47,4	46,5	54,1	50,4	55,6
4. żadne	18,4	10,1	11,0	17,3	14,4	13,7
Saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-26,1	-8,5	-8,9	-28,1	-18,7	-23,8

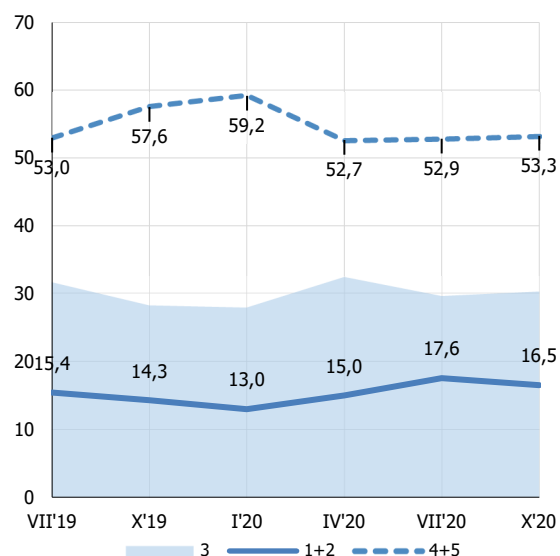
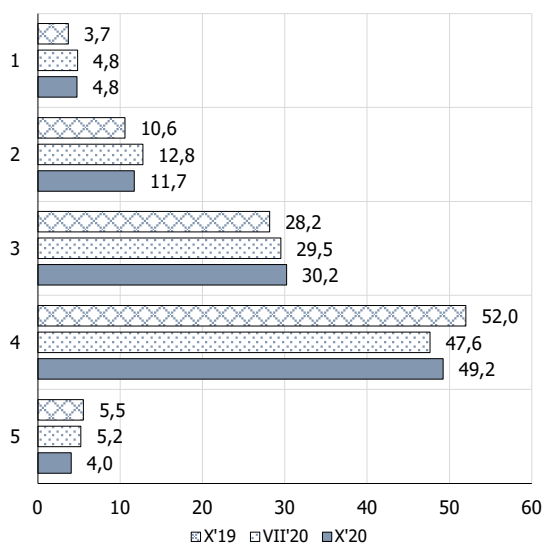

OBECNA KONDYCJA FINANSOWA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Która z poniżej wymienionych sytuacji najlepiej opisuje obecną sytuację finansową Państwa gospodarstwa domowego?

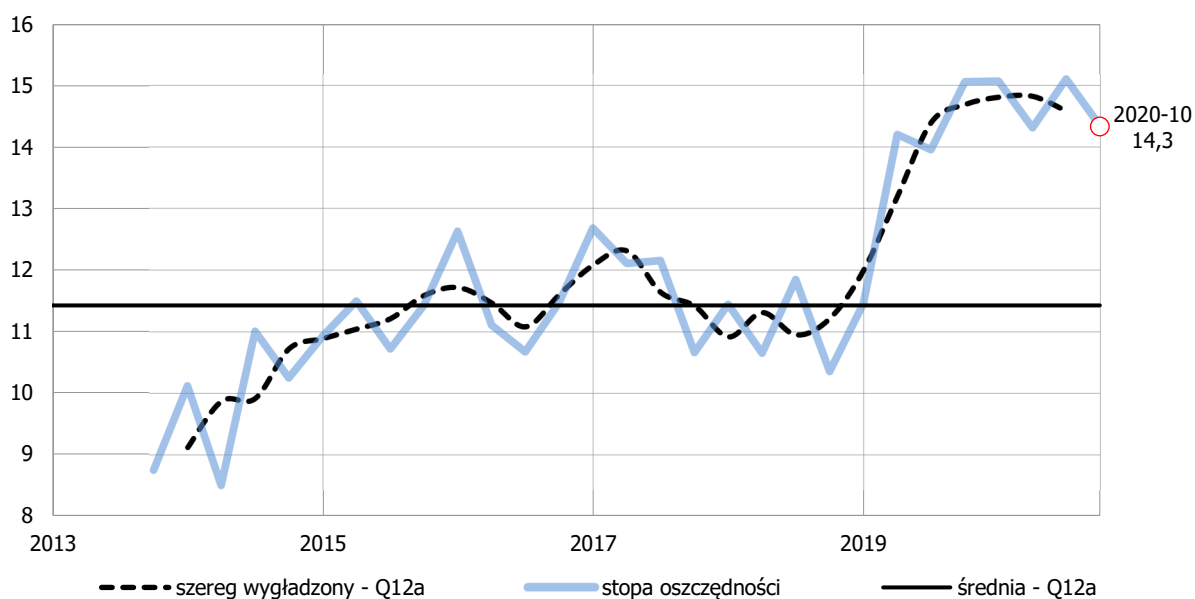

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20
1. wpadamy w długi	5,3	3,7	4,3	3,2	4,8	4,8
2. przejadamy nasze oszczędności	10,2	10,6	8,7	11,8	12,8	11,7
3. nasz dochód z trudem starcza	31,6	28,2	27,8	32,3	29,5	30,2
4. nieco oszczędzamy	49,3	52,0	54,4	47,8	47,6	49,2
5. dużo oszczędzamy	3,8	5,5	4,8	4,9	5,2	4,0
Saldo (5+0,5*4-0,5*2-1)	18,0	22,6	23,3	19,7	17,8	18,0

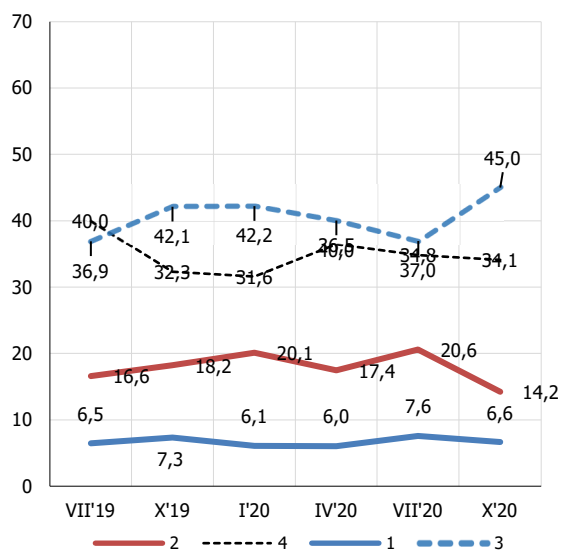
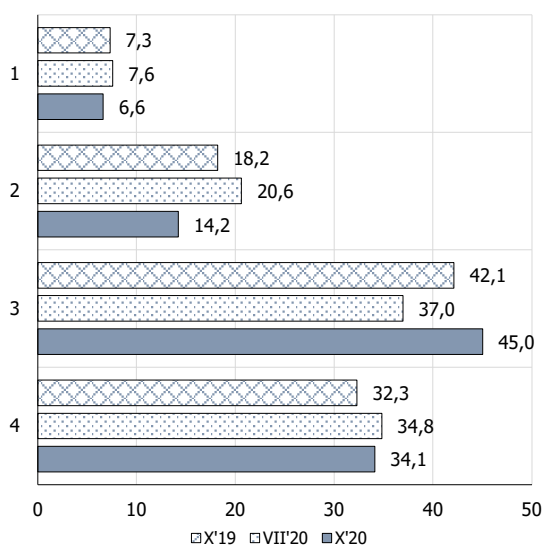

STOPA OSZCZĘDNOŚCI

Jaki procent swoich miesięcznych dochodów przeznaczyci Państwo w tym i poprzednim miesiącu na oszczędności?

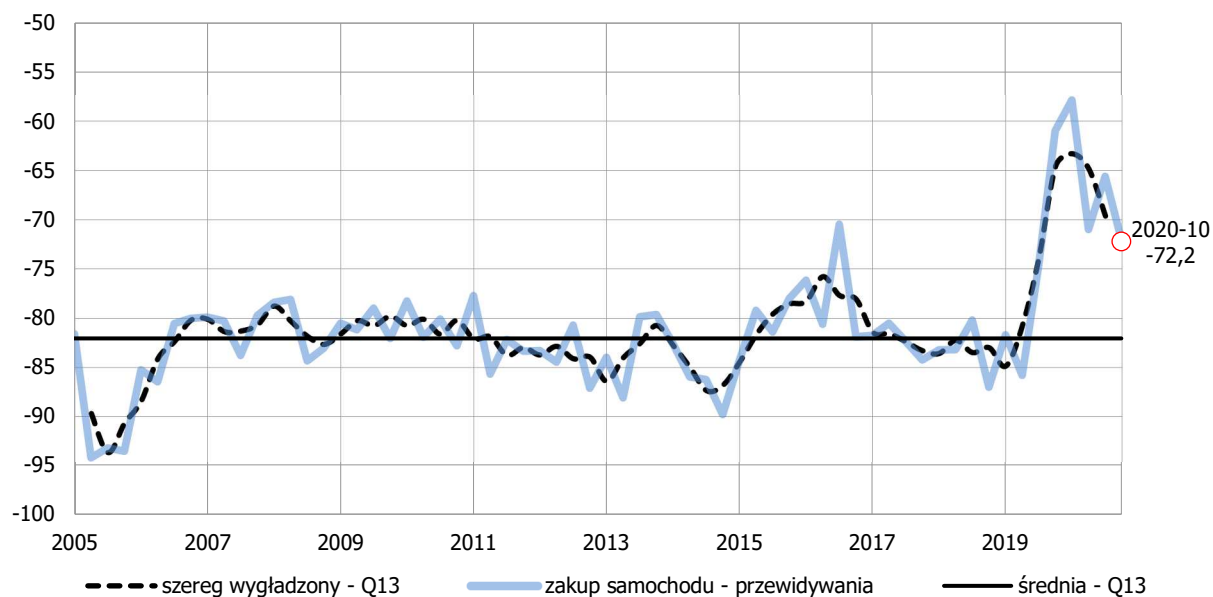

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20
1. więcej niż 30% dochodów	6,5	7,3	6,1	6,0	7,6	6,6
2. od 20% do 30% dochodów	16,6	18,2	20,1	17,4	20,6	14,2
3. od 10% do 20% dochodów	36,9	42,1	42,2	40,0	37,0	45,0
4. mniej niż 10% dochodów	40,0	32,3	31,6	36,5	34,8	34,1
Średnia (1*35%+2*25%+3*15%+4*5%)	14,0	15,1	15,1	14,3	15,1	14,3

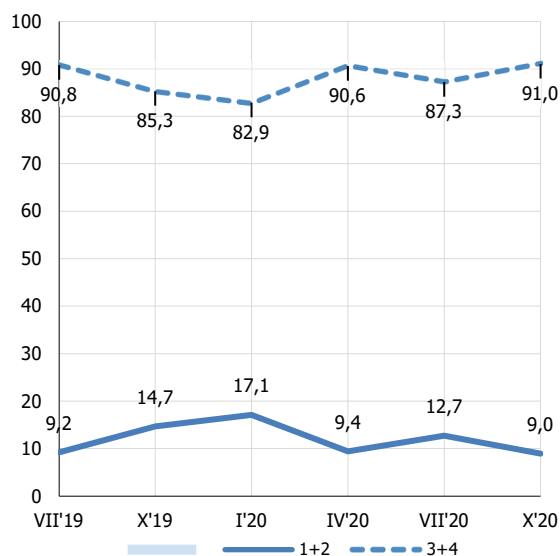
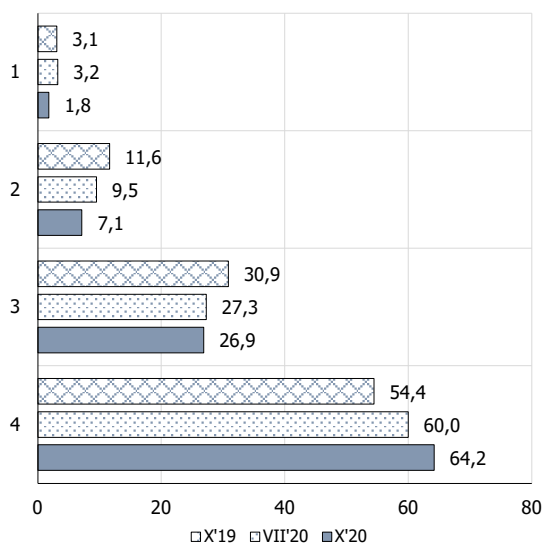

ZAKUP SAMOCHODU – PROGNOZA

Jakie jest prawdopodobieństwo, że w następnych 12 miesiącach kupią Państwo samochód?

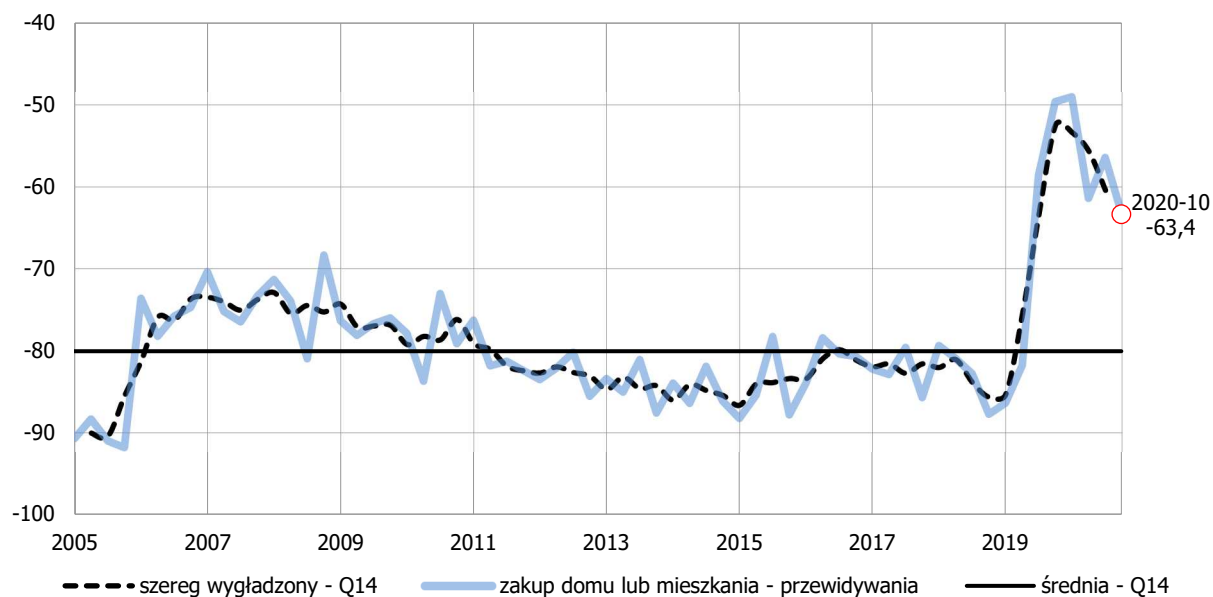

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20
1. bardzo duże	2,0	3,1	4,7	1,5	3,2	1,8
2. dość duże	7,2	11,6	12,4	7,9	9,5	7,1
3. niewielkie	20,8	30,9	28,2	28,2	27,3	26,9
4. zdecydowanie żadne	70,0	54,4	54,7	62,4	60,0	64,2
Saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-74,8	-61,0	-57,9	-71,0	-65,6	-72,2

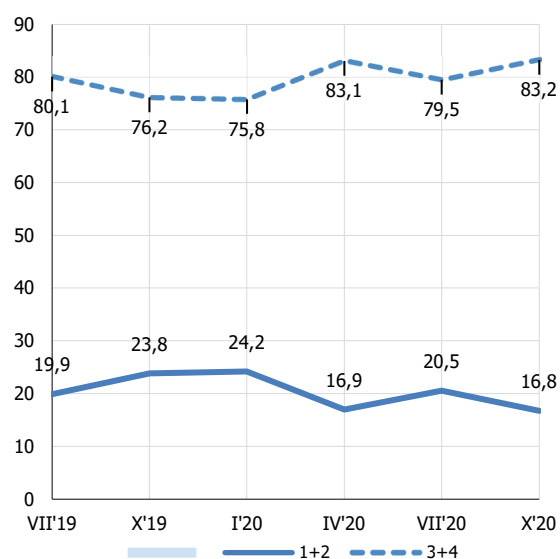
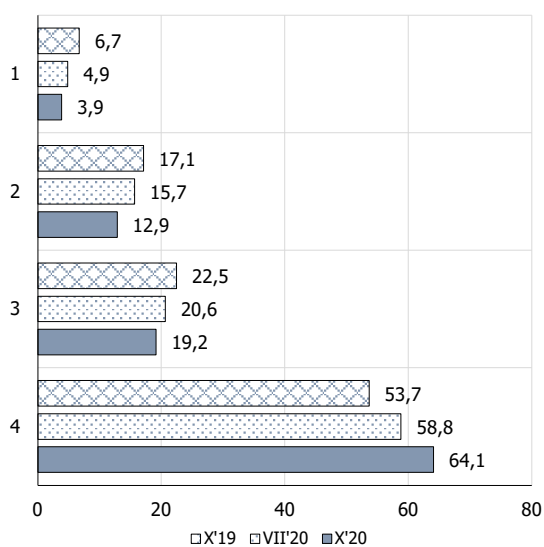

ZAKUP DOMU LUB MIESZKANIA – PROGNOZA

Czy planują Państwo w następnych 12 miesiącach kupić lub budować dom?

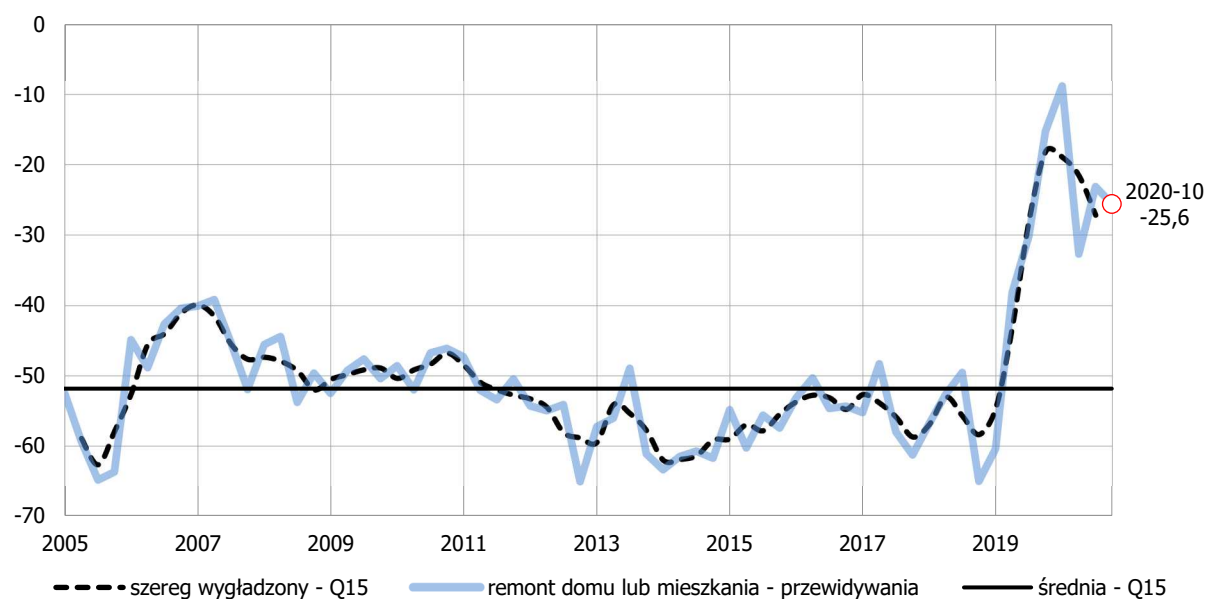

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20
1. zdecydowanie tak	5,9	6,7	7,5	4,2	4,9	3,9
2. możliwe	14,0	17,1	16,7	12,7	15,7	12,9
3. raczej nie	17,3	22,5	21,8	22,1	20,6	19,2
4. zdecydowanie nie	62,8	53,7	54,0	61,0	58,8	64,1
Saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-58,6	-49,6	-49,1	-61,4	-56,4	-63,4

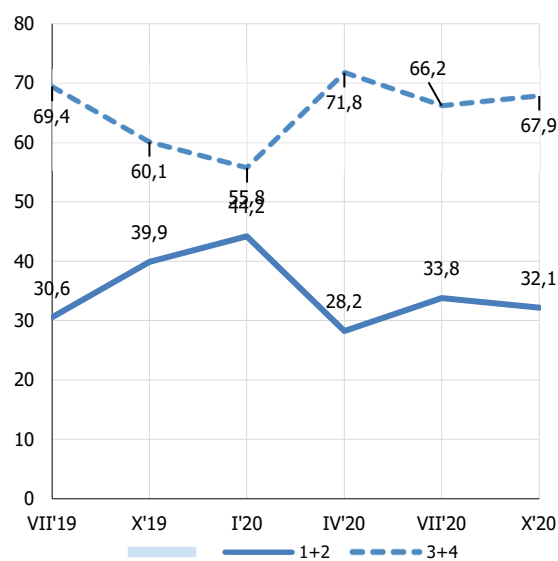
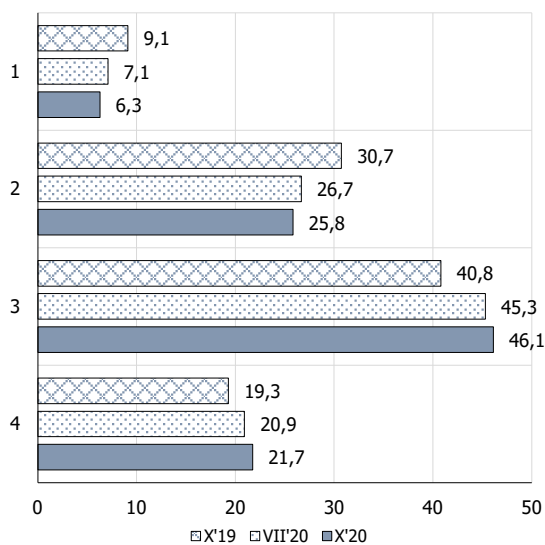

REMONT DOMU LUB MIESZKANIA – PROGNOZA

Jakie jest prawdopodobieństwo, że w następnych 12 miesiącach poniosą Państwo duże wydatki na podniesienie standardu lub remont zajmowanego domu/mieszkania?

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20
1. bardzo duże	6,0	9,1	10,6	4,7	7,1	6,3
2. dość duże	24,5	30,7	33,6	23,5	26,7	25,8
3. niewielkie	42,0	40,8	39,1	45,1	45,3	46,1
4. zdecydowanie żadne	27,5	19,3	16,7	26,6	20,9	21,7
Saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-30,1	-15,2	-8,8	-32,7	-23,1	-25,6

III. STRUKTURA PRÓBY WEDŁUG CECH RESPONDENTÓW

Cechy gospodarstwa domowego		X'20
liczba respondentów		1000
Głównym źródłem dochodów gospodarstwa domowego jest		
praca najemna na stanowisku robotniczym	1	29,6
praca najemna na stanowisku nierobotniczym	2	23,4
praca w rolnictwie	3	2,1
praca na własny rachunek (wolny zawód, działalność gospodarcza, freelancer)	4	10,2
emerytura lub renta	5	27,5
inne źródła	6	7,2
Dochód gospodarstwa na jedną osobę wynosi		
mniej niż 1000 zł	1	6,5
od 1001 do 1350 zł	2	13,3
od 1351 do 1700 zł	3	19,2
od 1701 do 2250 zł	4	25,6
więcej niż 2250 zł	5	35,4
Gospodarstwo składa się z		
1 osoby	1	9,5
2 osób	2	30,7
3 osób	3	29,0
4 osób	4	19,8
5 osób	5	8,1
6 i więcej osób	6	2,9
Liczba dzieci do lat 18 i pozostających na całkowitym utrzymaniu		
brak	1	53,7
jedno	2	24,7
dwoje	3	17,2
troje	4	4,0
czworo i więcej	5	0,4
Gospodarstwo domowe znajduje się w		
wielkim mieście (100 tys. mieszkańców i więcej)	1	38,4
średnim mieście (od 10 do 100 tys. mieszkańców)	2	31,3
małym miasteczku (do 10 tys. mieszkańców)	3	8,2
na wsi	4	22,1
Wykształcenie wypełniającego (ukończone)		
wyższe	1	38,8
średnie	2	44,2
zawodowe	3	12,2
podstawowe	4	4,8
Wiek wypełniającego		
16-29	1	16,8
30-49	2	37,6
50-64	3	23,5
65+	4	22,1

IV. SUMMARY

Consumer confidence in the 4th quarter (the survey was conducted between October 16 and November 5) diminished again after a rebound in the previous quarter. The IRG SGH consumer confidence indicator (IRGKGD) declined quarterly by 11.8 pts to -37.7 pts. All components of the indicator decreased. The plunge of consumer confidence was a result of the second wave of the pandemic and the following partial lockdown of the economy, particularly of the service sector. The slump was milder than the one recorded in spring, but low consumer confidence persists. The fall of IRGKGD was mainly caused by poor assessments of general economic situation in the country and rising concerns over higher unemployment.